

DENET SİRKÜLER
Vergi

AUDIT | TAX | ADVISORY

For the latest from BDO Turkey, follow us

Sirküler Tarihi : 08.10.2020
Sirküler No : 2020/076**SAHTE BELGE DÜZENLEME RİSKİ YÜKSEK MÜKELLEFLERİN TESPİTİ, MÜKELLEFİYET KAYDININ RE'SEN TERKİNİ, TEMİNAT VERİLEREK MÜKELLEFİYETLERİNİN YENİDEN TESİSİ HAKKINDA 520 SIRA NO.LU VERGİ USUL KANUNU TEBLİĞİ**

2019/104 sayılı Sirkülerimizde açıklandığı üzere, idari süreçleri kısaltmak ve etkinleştirmek suretiyle, sahte belge düzenleyen mükelleflerin sahte belge üretimini sonlandırmak ve iktisadi alanda sahte belge sirkülasyonunu azaltarak “belge”ye olan güveni güçlendirmek amacıyla, 7194 sayılı Kanun’un 24’üncü maddesiyle Vergi Usul Kanunu’na eklenen 160/A maddesi ile sahte belge düzenleme riski yüksek olan mükelleflerin bir an önce tespit edilerek mükellefiyet kaydının Hazine ve Maliye Bakanlığı (Bakanlık) tarafından yapılacak analiz ve değerlendirme sonuçlarına göre terkin edilebilmesine imkân verilmiştir.

BDO Yayıncılık A.Ş.Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
TurkeyTel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited’in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş. bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağının toplam gelirleri 2019 yılında 9,6 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 167’den fazla ülkede bulunan 1.809 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dâhil dünya çapında 88.110 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlara ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

Söz konusu maddeye göre mükellefiyet süresi, aktif ve öz sermaye büyüklüğü, ödenen vergi tutarı, çalışan sayısı, vergisel yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediği gibi hususlar dikkate alınarak mükelleflerin vergisel uyum seviyelerine yönelik olarak Bakanlığın ilgili birimleri tarafından yapılan analiz ve değerlendirme çalışmaları neticesinde, **sahte belge düzenleme riskinin yüksek olduğu tespit edilen mükellefler vergi incelemesine sevk edilecek, ayrıca bunların mükellefiyetleri yapılacak yoklama sonucunda, vergi dairesinin görüşü ve ilgisine göre vergi dairesi başkanı/defterdar onayıyla terkin edilecektir.** İnceleme neticesine göre mükellefler ile bunlarla ilişkili kişilerin durumu yeniden değerlendirilecek olup mükellefiyet tesisi/devamı için alınan teminat belirli şartlar dâhilinde iade edilebilecektir. Bakanlık, madde kapsamındaki işlemlere ilişkin süreleri, elektronik ortamda belge düzenleme zorunluluğunun başlayacağı tarihi, bu madde kapsamındaki mükelleflerin tahsilat ve ödemelerinin tevsiki ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

Bakanlık bu yetkisini **Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 520)** ile kullanarak maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemiştir. Tebliğ yayımı tarihinde (7 Ekim 2020) yürürlüğe girmiştir.

Aşağıda madde uygulaması özetle açıklanmıştır.

1. SAHTE BELGE DÜZENLEME RİSKİ YÜKSEK MÜKELLEFİN TESPİTİ VE MÜKELLEFİYET KAYDININ RE'SEN TERKİNİ:

1.1. Tespit ve İncelemeye Sevk:

Bakanlık ilgili birimlerinin re'sen ya da ihbar, şikâyet, diğer kurum ve kuruluşlar veya Başkanlık birimleri tarafından yapılan bildirimler üzerine yapacağı analiz ve değerlendirme çalışmaları neticesinde sahte belge düzenleme riskinin yüksek olduğu tespit edilen mükelleflere ilişkin bilgiler, madde kapsamında mükellefiyet terkin işlemlerine başlanması amacıyla Gelir İdaresi Başkanlığı (Başkanlık) aracılığıyla ilgili vergi dairesi başkanlığına/defterdarlığa/vergi dairesi müdürlüğüne aktarılır ve söz konusu mükellefler vergi incelemesine sevk edilir.

1.2. Yoklama:

Analiz ve değerlendirme sonucunun ilgili vergi dairesi başkanlığı/defterdarlık/vergi dairesi müdürlüğüne gönderilmesi üzerine mükellefin bilinen iş yeri adresinde **yoklama** yapılır.

Yapılan yoklama sonucunda, geçici ayrılmalar hariç, nezdinde yoklama yapılanın veya yetkilisinin, bilinen iş yeri adresinde bulunamaması (iş yeri adresinde olunmaması, adreste başkasının olması ya da adresteki iş yerinin boş olması gibi) hâlinde **ikinci yoklama**; gerçek kişilerde kendisinin, tüzel kişilerde bunların başkan, müdür veya kanuni temsilcilerinden birinin, tüzel kişiliği olmayan teşekküllerde ise bunları idare edenler veya varsa temsilcilerinden herhangi birinin, 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununa göre oluşturulan adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresinde yapılır.

Bu yoklamada;

- Bilinen iş yeri adresinde faal olup olunmadığı,
- Cari dönem ve tespitini ilgili olduğu dönem itibarıyla faaliyetinin bulunup bulunmadığı,
- Üretim ve/veya ticaret/faaliyet kapasitesi,
- Depo, tesis, taşıt, makine, teçhizat, demirbaş vb. varlığı,
- Emtia mevcudu,
- Çalışan sayısı,

GİBİ mükellefin gerçekte faaliyette bulunup bulunmadığını ispatlamaya yönelik hususlar tespit edilir.

1.3. Komisyon Değerlendirmesi:

Bakanlık ilgili birimleri tarafından yapılan analiz ve değerlendirme sonuçları ile yoklama neticesinde tespit edilen hususlar, vergi dairesi nezdinde vergi dairesi müdürünün başkanlığında, vergi dairesi müdürü tarafından görevlendirilen, başkan dâhil toplam 3 kişiden oluşan bir **komisyon** tarafından değerlendirilir.

Komisyon tarafından, söz konusu analiz ve değerlendirme sonuçları ile yapılan yoklama neticesinde tespit edilen hususlarla birlikte;

- Tarh zamanaşımı süresi içindeki dönemlere ilişkin beyannameler ve Ba-Bs bildirimleri,
- Daha önce yapılmış yoklamalara ilişkin tutanaklar,
- Tahakkuk, tahsilat ve vergi borcu bilgileri,
- Alış ve satış ilişkisi içinde olunan mükelleflere ilişkin bilgiler,
- Alış ve satış yapılan mükelleflere ilişkin sahte belge düzenleme ve kullanma fiillerine ilişkin tespitler,

ile vergi dairesinde bulunan diğer bilgi ve kayıtlar (vergi incelemesi bilgileri, kira sözleşmesi, elektronik ortamda bulunan bilgiler vb.) dikkate alınarak mükellefin, cari dönem ve tespitini ilgili olduğu dönem itibarıyla faaliyetinin bulunup bulunmadığı, bulunması hâlinde işletme kapasitesi ile beyanlarının (satış hasılatının, stoklarının, maliyetlerinin vb.) uyumlu olup olmadığı değerlendirilir.

1.4. Vergi Dairesi Başkanı/Defterdar Onayı ve Mükellefiyet Kaydının Re'sen Terkini:

Vergi dairesi nezdinde oluşturulan komisyon tarafından yapılan değerlendirme neticesinde, mükellefin sahte belge düzenleme riskinin yüksek olduğuna ve mükellefiyetin terkin edilmesi gerektiğine kanaat

getirilmesi hâlinde komisyon görüşü bir tutanağa bağlanır ve ilgisine göre vergi dairesi başkanı veya defterdar onayına sunulur.

Vergi dairesi başkanının/defterdarın **onayını** takiben, onay tarihi itibarıyla mükellefiyet kaydı re'sen terkin edilir ve bu durum mükellefe tebliğ edilir.

Vergi dairesi başkanının/defterdarın **onay vermemesi** durumunda, bu aşamada herhangi bir işlem tesis edilmez ve bu durum, gerekçeleri ile birlikte, analiz ve değerlendirme sonucunu aktaran ilgili birime Gelir İdaresi Başkanlığı aracılığıyla bildirilir.

2. TEMİNAT UYGULAMASI VE MÜKELLEFİYETİN YENİDEN TESİSİ:

Mükellefiyet kaydı bu şekilde **terkin edilen mükelleflerin talebi üzerine mükellefiyet kaydı, belli şartlarla ve teminat alınmak suretiyle terkin tarihi itibarıyla yeniden tesis edilebilir.**

Tebliğin 5 inci bölümüne göre, mükellefiyet kaydının yeniden tesisi için, en geç mükellefiyet kaydının re'sen terkin edildiğine ilişkin bilgilendirme yazısının tebliğ tarihinden itibaren 1 ay içerisinde;

- Bağlı olunan vergi dairesine başvuruda bulunulması,
- Vergi Usul Kanununun 153/A maddesinin birinci fıkrasında yer alan, mükellefiyetin terkin edildiği yıl için geçerli asgari teminat tutarından az olmamak üzere, **sahte belge düzenleme riskinin yüksek olduğu dönemlerde düzenlenen belgelerde yer alan toplam tutarın %10'u tutarında teminat verilmesi,**
- **Tüm vergi borçlarının ödenmesi,**

şartları aranır.

Tebliğin ilgili bölümlerinde, mükellefiyet kaydı terkin edilenler ile bunlarla ilişkili olanların işe başlama bildiriminde bulunması halinde yapılacak işlemler detaylı bir şekilde açıklanmıştır.

3. VERGİ İNCELEMESİ SONUCUNDA YAPILACAK İŞLEMLER:

Tebliğin 6 ncı bölümünde, madde kapsamında vergi incelemesine sevk edilen mükellef hakkında yapılan inceleme sonucunda düzenlenen rapora istinaden yapılacak işlemler, vergi inceleme raporunun;

- Münhasıran sahte belge düzenlemek amacıyla mükellefiyet tesis ettirildiğine dair olması,
- Mevcut/gerçek faaliyet yanında sahte belge düzenlendiğine dair olması,
- Sahte belge düzenlenmediğine dair olmasına ve

teminat verilmediğinden mükellefiyetin tesis edilmemiş veya teminat verilerek mükellefiyetin tesis edilmiş olması ihtimallerine göre ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir.

4. MÜKELLEFİYETİ YENİDEN TESİSİ EDİLENLERİN ELEKTRONİK BELGE DÜZENLEME İLE ÖDEMELERİNİN/TAHSİLATLARININ TEVSİK ZORUNLULUĞU:

Tebliğin 9 uncu bölümünde, yukarıda açıklandığı şekilde teminat verilerek mükellefiyeti tesis edilen mükelleflerin;

- Mükellefiyetin yeniden tesis/tesis edildiği tarih itibarıyla elektronik belge olarak düzenlenebilenler bakımından, bahse konu tarihlerden itibaren 30 gün içinde elektronik belge uygulamalarına dâhil olunması,
- Mükellefiyetin yeniden tesis/tesis edildiği tarihlerden sonraki bir tarihte elektronik belge olarak düzenlenebilir hale gelenler bakımından ise, elektronik belge olarak düzenlenebilir hale geldikleri tarihi izleyen 30 gün içerisinde bahse konu elektronik belge uygulamalarına dâhil olunması ve söz konusu belgelerin Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 509)'nde belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde elektronik belge olarak düzenlenmesi zorunluluğu getirilmiştir.

VUK'nun 160/A maddesi kapsamında elektronik belge düzenleme yükümlülüğü getirilen mükelleflere ilişkin bilgilerin Bakanlık tarafından belirlenecek usul ve esaslara göre duyurulacak ve bu kapsamda yapılan duyurular vergi mahremiyetinin ihlâli sayılmayacaktır.

Tebliğin bu düzenlemesi gereğince, madde kapsamında elektronik belge düzenleme yükümlülüğü getirilen mükellefler, Başkanlıkça "ebelge.gib.gov.tr" adresi üzerinden duyurulacaktır.

Ayrıca bu madde kapsamında yeni mükellefiyet tesis edilenlerin, mükellefiyetlerinin tesis tarihinden itibaren yapacakları ödeme ve tahsilatlarından, VUK'nun 232 nci maddesinin ikinci fıkrası uygulamasında ilgili dönemde geçerli fatura düzenleme alt sınırını aşanların, Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 459)'nin (4.1) bölümünün üçüncü paragrafı kapsamındaki işlemlerde tutara bakılmaksızın, bahse konu Genel Tebliğde öngörülen usul ve esaslar dâhilinde, aynı Genel Tebliğde tanımı yapılan aracı finansal kurumlar (dâhilinde banka veya Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi) aracılığıyla yapılması zorunluluğu getirilmiştir.

Saygılarımızla.